

ਕਹਾਣੀ/ਜੱਟ ਦੀ ਜੂਨ

ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਾਬ

ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਮਸਾਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦਿਨ ਰਾਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਵਾਹੁਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੋਇਆ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਟਵਕ ਚੰਗੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।

“ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ। ਮੈਂ ਹਰ ਜ਼ਮੀਨ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਬਸ ਹੁਣ ਤੂੰ ਤਿਆਗੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇ। ਆਪਾਂ ਫ਼ਸਲ ਵੇਚ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਹੱਥ ਪੀਲੇ ਕਰ ਦੇਣੇ ਨੇ।”

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਹਿਣੀ ਆ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਕੇ ਕੋਠੇ ਪਾ ਲਈਏ ਜਿਥੇ ਕੁਝਮਾਂ ਨੇ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਲੱਭਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਕਤ ਲੱਗਦਾ। ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।”

“ਚੱਲ ਏਦਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਾਲ ਫ਼ਸਲ ਵੇਚ ਕੇ ਘਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੱਥਾ ਸੇਵਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇਵਾਂਗੇ।” ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪੈਰ ਹੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੱਗਦੇ। ਉਹ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਂ ਸਿਰ ਖਾਦ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰੇ ਭਰੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਖੇਤਾਂ ਘਰੇ ਆਉਦਿਆਂ ਹੀ ਕੋਠੇ ਵਿਚ ਪੈਰੀ ਸਪੁੱਸ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੇਖ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਵਲੂੰਦਿਆਂ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸੁਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਤਿੱਖੀ ਪੱਤੀ ਵਾਲੀ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਪੈ ਗਿਆ।

“ਕੀ ਗੱਲ! ਪਾਪਾ ਜੀ, ਆਉਦਿਆਂ ਹੀ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਰਾਤ ਤੱਕ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ। ਤਬੀਅਤ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ?” ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹਾਂ ਪੁੱਤ, ਤਬੀਅਤ ਤਾਂ ਠੀਕ

ਹੈ। ਪਰ . . .।” ਉਸ ਨੇ ਵਾਕ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

“ਪਰ ਕੀ ਪਾਪਾ?” ਬੇਟੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਥੱਪਦਿਆਂ ਨਿਰਮਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਤ। ਬਸ ਐਵੇਂ ਹੀ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।”

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਸਲ ਵੱਟੇ ਲੈਂਦਿਆਂ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਚਵੀ ਜਿਹੀ ਲੱਗੀ ਰਹੀ। ਆਥਣ ਵੇਲੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਗੱਡਾ ਮਾਰਨ ਚੱਲਿਆ। ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦ ਹੋਈ ਫ਼ਸਲ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਬਰਦਾਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੰਗ ਲੈ ਕੇ ਦਰਖਤ ਨਾਲ ਬੈਠ ਲਈ ਤੇ ਮੋਟਰ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ

ਵਿੱਚੋਂ ਮੱਥਾ ਲਿਆ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੀਤ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਤ ਦਬਦਿਆਂ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਹੌਕਾ ਭਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ,

“ਪ੍ਰੀਤ, ਦੇਖ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹਰੀ ਭਰੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਦਿੱਟੀ ਮੱਥੀ ਸਾਰੀ ਫ਼ਸਲ ਖਾ ਗਈ। ਤੇਰਾ ਪਾਪਾ ਸ਼ਾਇਦ ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।” ਦੌੜਦੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਨਕਲੀ ਦਵਾਈ ਵਾਲੀ ਖਾਲੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਨਾਲ ਠੱਥਾ ਲੱਗਿਆ। ਉਹ ਉਹ ਡਿਗਣੇ ਬਚ ਗਈ। ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਪੰਗ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਦੌੜ ਕੇ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਜੰਝੀ ਪਾਉਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਪਾਪਾ ਇਹ ਕੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਓ। ਜੱਟਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਆੜਤੀਏ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਹੁਣ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ। ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁਝਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਚਾਨਣ ਚਾਨਣ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਨਵੀਂ ਆਸ ਨਾਲ ਧੀ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੀਪ

ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ “ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਫੁੱਲਦਸਤਾ” ਡਾ. ਸ ਸ ਗੋਸਲ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਾਬ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਤਮਨਾ ਬੇਦੀ

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਦੀ ਲਿਖੀ ਯਾਦਾਂ, ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਆਦਿ ਆਧਾਰਿਤ ਪਲੇਟੀ ਪੁਸਤਕ “ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਫੁੱਲਦਸਤਾ” ਨੂੰ ਯੋਗ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੀ ਏ ਯੂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਦੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜਿਊਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬਣ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਵੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਨੰਗੇਸ਼ ਦੇ ਖ਼ਲਾਫ਼ ਢੱਟ ਦਾ ਸੰਗਰਾਮ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਦੀਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖ ਕੇ ਢੱਟ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ

ਕਿਤਾਬੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਹਿਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਐਸੋਸੀਏਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਲਚਰ ਡਾ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਵਜੋਂ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਲਾਈ ਡਾ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਹਾ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸ. ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਦੇ ਲੰਮੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਖੋਬ ਡਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਮੁਲਵਾਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਘੇ ਗੰਗ ਕਰਮੀ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਯੂਵਕ ਭਿਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰੇ

ਡਾ. ਨਿਰਮਲ ਜੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਾਂਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਢੱਟ ਸਾਹਿਬ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਨਿਜੀ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਗੀਤ ਅਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਦੀਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਥਾਰਕ ਦਿੱਤੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਉਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬਕ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ

ਨੇ ਵੀ ਢੱਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਸੂਰਮਤਾਈ ਵਾਲਾ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਰੂਬਰੂ ਜਿੱਧਾ ਖਲੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਉੱਪਰ ਖਰਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ. ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਨੇ 1993 ਵਿੱਚ ਨੰਗੜ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹਨੇਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥ ਬਣਾ ਕੇ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਿਉਂਤਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸ਼ਾਲ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਤੀਕ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ

ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਕਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਦੇ ਅੰਦਰਲਾ ਸਿਰਜਕ ਜਦ ਆਕਾਰ ਧਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਸਾ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਆਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਬੀਜ ਅੰਕੁਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਅਤੇ ਪੈਦੇ ਤੋਂ ਘਣਛਾਵਾਂ ਬਿਰਖ ਬਣੇਗਾ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਯੋਗ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ. ਵਿਜ਼ਲ ਬੈਕਟਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜੀਵੰਤ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਦਿਲਾਵਾ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਪੁਲੀਸ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਏ ਡੀ ਸੀ ਜੇ ਪੀ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵਿਮੈਨ, ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਢੱਟ, ਡਾ. ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿੰਗਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪੀ ਏ ਯੂ ਟੀਚਰਜ਼ ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਯੂਵਕ ਭਲਾਈ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੱਧੂ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰੀ, ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ ਮਾਲਕ ਚੌਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜ਼ਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ, ਇਸ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬਣ ਸੁਖਦੀਪ ਮੰਡੇਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਕੱਚਰ, ਜਨਰਲ ਸਰੋਤਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਪੱਧਰ, ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ, ਯੂਵਕ ਭਲਾਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੋਟੇ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵਿਕਕ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਗੁਰੂ ਪਰ ਸਪਾਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾਖਾ ਡਾ ਜਸਲੀਨ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਜੁਨੇਜਾ, ਮੋਡਰਨ ਰੂਪੀ ਟਿੱਬਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਜੁਨੇਜਾ, ਜਨਮੇਜਾ ਜੋਗਲ, ਡਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਤੇ ਸਾਥੀ ਸਰਜਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਰੋਣਕ ਵਧਾਈ।

ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਠੱਪ : ਦੀਵਾਨ

ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਾਬ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਰਵੀ ਭਾਣੀਆ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਸ਼ਹਿਰੀ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਾਰਜ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪਵਨ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਹੌਜ਼ਰੀ, ਸੀ ਜਦੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਜੋਰਦਾਰ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੈਨਚੈਸਟਰ-ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪਤਨ ਨੇ ਨਾ

ਸਿਰਫ਼ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਰ ਸੁਖਮ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਉਦਯੋਗਾਂ (ਐਮਐਸਐਮਐਲਐ ਖੇਤਰ) 'ਤੇ ਪਈ ਹੈ, ਜੋ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਨੇ ਹੱਥੀ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੌਜ਼ਰਾਜ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਦੋ ਵੇਲੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਹਨ ਸਾਲ ਦਿਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ, ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰ

ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਛਾਣ ਖੋਖਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਰ ਸੁਖਮ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਉਦਯੋਗਾਂ (ਐਮਐਸਐਮਐਲਐ ਖੇਤਰ) 'ਤੇ ਪਈ ਹੈ, ਜੋ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਨੇ ਹੱਥੀ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੌਜ਼ਰਾਜ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਦੋ ਵੇਲੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਹਨ ਸਾਲ ਦਿਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ, ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰ

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਘਾਟਨਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉਹਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪਗਨ, ਸਸਤੀ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ-ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਿਊਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਇਨਵੈਸਟ ਸਮਿੱਟ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵਾ

ਮਾਤਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਅਸਲ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਗੀ ਬਿਜਲੀ, ਭਾਰੀ ਟੈਲਸਾਂ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਆਪ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਕੱਢਦਿਆਂ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹਨ।

ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡ ਬੁਨਿਆਦੀ...

ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਇਹ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵੱਕਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦੀ ਮੌਜਬਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਸਟੇਡੀਅਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਜੂਨੀਅਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਮੌਜਬਾਨੀ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਕੋਚਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਜਗਤ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਫਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਈ ਮਹਾਨ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਫੁੱਧਾ ਸਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਖੇਡਾਂ

ਰਾਹੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਸਗੋਂ ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਲ ਅਖਾੜਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਅਤੇ ਤੀਰੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਂ ਦੀ ਹਰ ਖੇਡ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਕਲਾ (ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟ) ਵਿੱਚ ਮਾਰਗ ਦਸ਼ਾ ਨੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਮੀਰ ਖੇਡ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਖੇਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਅਥਲੀਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਈ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ।

ਖ਼ਰਾਬ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ 68 ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ...

ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਨਤੀਜੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮਤ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ, ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ-ਅਧਾਰਤ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਧਾਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਨਹੀਂ,

ਸਗੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਅਧਿਆਪਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਣਨੀਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਚੌਕੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਨ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਜਾਫ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਰਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਰਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਰਿਹੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ। ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਭਮੁਹ ਨੂੰ ਨਜ਼ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬਿਤ, ਸਿਰਿਕ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਤੱਟ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦੱਖਣੀ ਇਰਾਨ ਦੇ ਬੰਦਰ ਅੱਬਾਸ, ਕੇਸਮ ਟਾਪੂ ਅਤੇ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਭਮੁਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਖੇਤਰ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਰਵਾਬ ਅਤੇ ਬੁਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਰਾਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਜੀ ਥਾਵਾਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਬਲਕਿ ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ਼ਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਭਮੁਹ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ

ਤੇ ਜ਼ਵਾਬੀ ਹਮਲੇ...

ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚੌਕਸੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੀਜੇਪੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਭਿਜੀਤ ਦੀਪਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ, ਜਦੋਂ ਕਾਰਕੁਨ ਸੇਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਸ਼ਿਨਾਵਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਫਰਦਸ਼ੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨੀਟ ਯੂਜੀ ਮੁੜ ਸੁਰਖੀਆਂ

ਕਾਰਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਦਾ ਅਨਸ਼ਨ

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਅਨਸ਼ਨ ਤੀਸਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸੋਨਮ ਨੂੰ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਫਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਨਮ ਨੂੰ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੋਰੇਸ਼ਨ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਅਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਡਟੇ ਸੋਨਮ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ (20 ਜੁਲਾਈ) ਦੇ ਸੰਸਦ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਭੀਜੀਤ ਨੇ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਸਦ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੀਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਅਨਸ਼ਨ ਉਪਰ ਬੈਠੇ ਹਨ ਪਰ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਨਸ਼ਨ ਖਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣਾ ਇਸਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੀ ਟੁੱਟੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਠੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ! ਫ਼ਾਰ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦ ਕਿਉਂ? ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ ਉਪਰ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਉਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸਲ ਹੱਲ ਕੀ ਹੈ? ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪੇਪਰ ਦੇਬਾਰਾ ਲੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤਾਂ ਰੁਕਣਗੇ ਨਹੀਂ। ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪੇਪਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸੈਂਟਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚੇਨ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ। ਲੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਇੱਕਲਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਧੂੜ ਪਾਉਣ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਿਸ਼ਲ ਬਲੇਅਰ ਬਣੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਨਸ਼ਨ ਖਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ।

- ਅਸ਼ਵਨੀ ਜੇਤਲੀ

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ: ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਜ਼ਿਕਰ

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਭੁਣਵੇਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਧਿਮੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਧਾਰਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਐਸੇ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਆਗੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲੱਦਾਖ ਵਰਗੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਸਲੇ ਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਸੀਮਿਤ ਹਨ, ਮੌਸਮ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵੀ ਹੋਰ ਦਿਲਾਕਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਲੱਦਾਖ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਬਣਨ, ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸੋਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਚਿਹਰਾ ਬਣਾਇਆ।

ਲੱਦਾਖ ਲਈ ਕੀਤੇ ਅੰਦੋਲਨ

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੇ ਲੱਦਾਖ ਦੀ statehood, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮਕਸਦ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਛਾਣ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੀ ਦਿੱਖ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਵਰਗੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਨੀਂਜੀ ਲਾਭ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਫ਼ਾ। ਉਹ 2024 ਵਿੱਚ ਵੀ statehood ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਅਤੇ 2025-26 ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਰੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੀ।

ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ

ਹਾਲੀਆ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਰਵੇਈਆ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਸੂਲਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ।

2026 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਅਣਮਿਆਦੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਸਲੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਵਿਖੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਹ 'ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ' (CJP) ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਘਟਨਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ NEET ਵਿਵਾਦ) ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਹੈ। ਵਾਂਗਚੁਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ (@55th ਸਮੇਤ) ਦੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ (ਸੱਚਾਈ) ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨੇ ਵੱਡੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ।

ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਹੀਂ ਰਹੇ; ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਉਠਾਈ ਹੈ ਕਿ ਹਿਮਾਲਈ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਵਿਕਾਸ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ, ਬਰਫ਼ੀਲੇ ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਿਸਥਿਤਿਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ।

ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਸੇਵਾ

ਵਾਂਗਚੁਕ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਰੋਧ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੱਦਾਖ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਅਜਿਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ, ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਯੋਗ ਬਣਾਏ। ਇਸੀ ਸੋਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ

ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਾਣੀ ਸੰਭਾਲ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਨੁਕੂਲ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਕ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਕਈ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਮਨ ਮੈਗਸੇਸੇ ਐਵਾਰਡ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਾ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਸਥਾਨਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ Santokbaa Humanitarian Award ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੋਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ

ਅਵਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਕੰਮ ਪਛਾਣ ਹਨ ਜੋ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਧਾਰਨ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਤੀਜਾ

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਤਿੰਨੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵੀ। ਉਹ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿਮਾਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਰੱਖੇਵਾਲੇ ਵੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਦੋਲਨ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੱਚਾ ਬਦਲਾਅ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸੰਕਲਪ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੈੱਡ ਟੀਚਰ, ਸ.ਪ੍ਰਾ.ਸਕੂਲ ਗੋਲਡੇ (ਮਾਮਲਾ), ਮੋਬਾ. 98154-04611

ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ

ਜ਼ਿਕਰ

ਭਾਰਤ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਮਾਰਗ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2024 ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 177,000 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਜਾਂ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼, ਸੈਂਕੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਾਧਿਕਾਰ ਜੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਅਰਥਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਜਾਂ ਟਰੈਫਿਕ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ, ਸੜਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਗਰੰਟੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੁਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਤਾਵਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰੀ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੜਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਮਾੜੀ ਸੜਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਪੱਥੇ, ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸੌਂਕਤ, ਟੁੱਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਮੋੜ, ਰੇਸ਼ਨੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਘਾਟ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਡੁੱਪਾਸਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਟਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਮਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ, ਹੇਲਮੇਟ ਅਤੇ ਸੀਟ ਬੈਲਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਓਵਰਲੋਡਿੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਟਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ-ਆਧਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸੰਕਟ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੋਲਡਨ ਆਵਰ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਟਰਾਮਾ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ ਅਕਸਰ

ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਈ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟਰੈਫਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਥਾਵਰੀ ਅਪਾਸਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੜਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸੜਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਡਿਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ-ਸੰਭਾਵੀ ਖੇਤਰਾਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੜਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ​​ਕਰਨਾ

ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਸ਼ਾ ਸੈਂਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। +ਗੁੱਡ ਸਮੇਰੀਟਨ+ ਇਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਨਤੀਜਾਵਾਂ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਨ। ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੱਕ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਇਸ ਇਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਕਸਤ

ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੜਕਾਂ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੀ ਸ਼ਕਤ ਹੈ। ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਕਿਸਮਤ ਜਾਂ ਸੰਜੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰੋਕਥਾਮਯੋਗ ਹਨ। ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗਲਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿਰਫ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੜਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਆਧੁਨਿਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤਾਲਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਡਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਲੱਖਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਸ਼ਟਰ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੜਕਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ।

ਡਾ. ਸਤਿਆਵਾਨ ਸੌਰਭ (ਪੀਐਚਡੀ) (ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ), ਇੱਕ ਕਵੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਕ ਹਨ।

ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਆਸੀ ਭਰਮਾਜਾਲ ਚ ਫਸੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਜ਼ਿਕਰ

ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਆਸੀ ਭਰਮਾਜਾਲ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ? ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਗੁਮਰਾਹ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਲਾਉਣਗੇ? ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਸਿਆਸੀ ਵੀ ਹਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੀ। ਉਹ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਹਰੀ ਹੋ ਕੇ ਜੁੜਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ 'ਪਹਾੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ' ਵਰਗੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਰੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਅਣਖੀ ਕੌਮ ਹੁਣ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਨਾ-ਕਾਨੀ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਖੋਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕ ਕੇ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚੌਰਫੜ ਧਾਰਮਿਕ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੁਫ਼ਤਯੋਗੀ ਦੀਆਂ ਰੇਵੜੀਆਂ ਵੰਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਹਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਝੰਗ-ਚੌੜ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ-ਖੁਚੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਘਰ ਗਿਵਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ

ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਭਬਲ ਇੰਜਣ' ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਸਲੇ, ਯਾਨੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਬੇਜ਼ਰ ਹੋ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਧਰਤੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅੱਖਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ। ਉਹ ਭੰਡਾਰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਹਰੀ ਹੋ ਕੇ ਜੁੜਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ 'ਪਹਾੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ' ਵਰਗੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਰੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਅਣਖੀ ਕੌਮ ਹੁਣ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਨਾ-ਕਾਨੀ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਖੋਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕ ਕੇ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚੌਰਫੜ ਧਾਰਮਿਕ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੁਫ਼ਤਯੋਗੀ ਦੀਆਂ ਰੇਵੜੀਆਂ ਵੰਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਹਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਝੰਗ-ਚੌੜ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ-ਖੁਚੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਘਰ ਗਿਵਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ

ਵਿੱਚ ਕਰੜਾਨਾ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਭੇ ਪਾ ਕੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਇਕੱਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਰੱਖਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮ ਹਰ ਹਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਖੋਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵੇਲੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਭੰਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵੰਟੇਰਿਆ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਦਲ ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖੜਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ ਤੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਆਦੇਗਾ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜੜ੍ਹੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮਿਲੇਗਾ।

ਪਰ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਇਹ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਵੇਂ ਹਾਕਮ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਨੀਤਿਕਤਾ, ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਗੇ-ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਆਸ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਪੇਚੀਦਗੀ ਭਰਪੂਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਭਾ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ

ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਗੰਧ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ 5ਐੱਫ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਬੁਣਦਾ ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ 2026

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪਸ਼ਮੀਨਾ ਦੀ ਨਰਮ ਗਰਮਾਹਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਸਾਮ ਦੇ ਮੁੱਗਾ ਸਿਲਕ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚਮਕ ਤੱਕ, ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਬਾਧੋਨੀ ਦੇ ਜੀਵੰਤ ਜਿਓਮੈਟ੍ਰਿਕਲ ਪੈਟਰਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਸੀਵਰਮ ਸਿਲਕ ਦੀ ਸਦਾਬਹਾਰ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਬਣਾਵਟ ਤੱਕ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਧਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬੁਣਿਆ ਇੱਕ ਜਿਉਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਹੈ। ਅੱਜ, ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਇਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤਸਵੀਰ ਇੱਕ ਹੀ ਛੱਤ ਹੇਠਾਂ ਇਕੱਠੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤ ਮੰਡਪਮ ਵਿੱਚ 14 ਤੋਂ 17 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ 2026' ਦਾ ਆਯੋਜਨ, ਸਾਡੇ ਹੋਰੀ ਦੀ ਮੁਸ਼ਰੂਤ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਮੋਚ 'ਤੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਉਦਯੋਗ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਝਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੈਕਰੋ-ਇਕਨਾਮਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇੰਜਣ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਜੀਡੀਪੀ ਵਿੱਚ 2.3%, ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ 13% ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ 8.6% ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਖੇਤਰ 100 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਜੀਵਿਕਾ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜੋ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਲਈ 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ' ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ

ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਲੋਬਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਮੇਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਡੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਪਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪਵੇਲੀਅਨ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਧਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬੁਣਿਆ ਇੱਕ ਜਿਉਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਹੈ। ਅੱਜ, ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਇਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤਸਵੀਰ ਇੱਕ ਹੀ ਛੱਤ ਹੇਠਾਂ ਇਕੱਠੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤ ਮੰਡਪਮ ਵਿੱਚ 14 ਤੋਂ 17 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ 2026' ਦਾ ਆਯੋਜਨ, ਸਾਡੇ ਹੋਰੀ ਦੀ ਮੁਸ਼ਰੂਤ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਮੋਚ 'ਤੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਉਦਯੋਗ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਝਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੈਕਰੋ-ਇਕਨਾਮਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇੰਜਣ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਜੀਡੀਪੀ ਵਿੱਚ 2.3%, ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ 13% ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ 8.6% ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਖੇਤਰ 100 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਜੀਵਿਕਾ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜੋ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਲਈ 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ' ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ

ਤੋਂ-ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ-ਤੋਂ-ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਡੂੰਘੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਠੋਸ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਗਲੋਬਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਝਲਕ ਵੀ ਦਿਖੀ। ਇਹ ਤੀਜਾ ਆਯੋਜਨ ਉਸ ਰਫਤਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪੈਮਾਨਾ ਇੱਕ ਸੋਚੀ-ਸਮਝੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਮੰਡਪਮ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਹਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵੈਲਿਊ ਚੇਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਈਬਰ, ਯਾਰਨ, ਫੇਬਰਿਕ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ, ਹੋਮ ਟੈਕਸਟਾਈਲ, ਤਕਨੀਕੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ 1,600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਗਲੋਬਲ ਮੈਚ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ 5ਐੱਫ ਵਿਜ਼ਨ- ਫਾਰਮ (ਖੇਤ) ਤੋਂ ਫਾਈਬਰ ਤੋਂ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਫੈਸ਼ਨ ਤੱਕ ਫੈਰ (ਵਿਦੇਸ਼) ਤੱਕ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਵੈਲਿਊ ਚੇਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਕੇ, ਇਹ ਆਯੋਜਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਜਾਪਾਨ, ਲੁਕਸੰਬਰਗ, ਸਪੇਨ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ

ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਸਮੇਤ 14 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ-ਪੱਧਰੀ ਵਫਦ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਲੱਖੇ ਸਮੇਂ

ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤਲਾਸ਼ਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 110 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ 7,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ 1.3 ਲੱਖ ਵਪਾਰਕ ਮਾਮਿਲਾਨ ਆਉਣਗੇ, ਜੋ ਉੱਥੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਫੈਰ (ਵਿਦੇਸ਼) ਤੱਕ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਵੈਲਿਊ ਚੇਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਕੇ, ਇਹ ਆਯੋਜਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਜਾਪਾਨ, ਲੁਕਸੰਬਰਗ, ਸਪੇਨ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ

ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ 2026' ਇਸ ਜ਼ੁੱਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ, ਰਾਊਂਡਟੇਬਲ, ਮਾਸਟਰਕਲਾਸ, ਰਾਜ ਸੈਸ਼ਨ, ਐਵਾਰਡਜ਼ ਪਿੱਚ ਫੈਸਟ ਅਤੇ ਜੁਜ਼ੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਮੌਕੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਵੀਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਬੁਨਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰੀਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵੈਲਿਊ ਚੇਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫਰੇਮਵਰਕ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਾਰਗਦੇਸ਼ ਲਿੰਕਿੰਗ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲੇ।

ਅੱਜ 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ' ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜੋ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੀਤੀਗਤ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਅਤੇ ਸਰਕੂਲੇਰੀ ਵਰਗੇ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਖ਼ਾਸ

ਪਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗਲੋਬਲ ਫੈਸ਼ਨ ਭਾਈਚਾਰਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊਪਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਇਹ ਸੰਸਕਰਣ ਗਲੋਬਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਮੌਕੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਵੀਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਬੁਨਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰੀਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵੈਲਿਊ ਚੇਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫਰੇਮਵਰਕ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਾਰਗਦੇਸ਼ ਲਿੰਕਿੰਗ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲੇ।

ਅੱਜ 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ' ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜੋ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੀਤੀਗਤ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ

ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵੈਲਿਊ ਚੇਨ ਦੀ ਹਰ ਕੜੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਲਈ 'ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਲਿੰਕਡ ਇੰਸੋਟਿਵ' (ਪੀਐੱਲਆਈ) ਯੋਜਨਾ ਨੇ 731,687 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਹਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨ-ਮੈਡ ਫਾਈਬਰ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਫੇਬਰਿਕ ਅਤੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ 5ਐੱਫ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੱਤ 'ਪੀਐੱਮ ਪਾਕ' ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਵਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੱਥ-ਖੱਡੀ (ਹੈਂਡਲੂਮ) ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ 794 ਹੈਂਡਲੂਮ ਕਲਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ

ਪਤਿੰਦਰਾ ਮਾਰਗਰੀਟਾ

ਲਗਭਗ 2,000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ 1.17 ਲੱਖ ਬੁਨਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਖੱਡੀਆਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 90,000 ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਸਤਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 71,335 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1.5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੁਨਕਾਰਾਂ ਨੂੰ 'ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਈ-ਮਾਰਗਦੇਸ਼ਪਲੇਨ' (ਜੈਮ) ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਮੰਡਪਮ ਦੇ ਜੀਵੰਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਹਾਲਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਯੋਜਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ 350

ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਾਡੇ 'ਵਿਜ਼ਨ 2030' ਰੋਡਮੈਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਲ ਦਾ ਪੱਥਰ ਹੈ, ਜੋ 'ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ 0 2047' ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਚੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ 'ਭਾਰਤ ਟੈਕਸ 2026' ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ

ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਾਡੇ ਰਚਨਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਵੀਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਟਿਕਾਊ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਲੇਖਕ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਨ।)

ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਏਆਈ-ਦੋ ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਨਾਲ ਗੰਢੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਲੋਕ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ, ਸਭ ਕੁਝ ਅਨਲਾਈਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਸਾਨੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੇਂ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਹਮਲੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਅਡਵਾਂਸ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਏਆਈ ਇੱਕ ਦੋ ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਹੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਤਾਕਤਵਰ ਅੱਜ਼ਾਬ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

ਹੈਕਰ ਏਆਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਈਮੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਜਨਰੇਟਿਵ ਏਆਈ ਟੂਲਜ਼ ਦੀ ਮਦਦ

ਨਾਲ ਹੈਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀਕ੍ਰਿਤ ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਸੰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਟੂਲਜ਼ ਲੱਖਾਂ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਾਇਵੇਸੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਕੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿਖਣ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਈਮੇਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਥਾਸ ਜਾਂ ਥੋਕ ਵੱਲੋਂ ਆਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਜਾਂ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਡੀਪਫੇਕ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੈਕਰ ਏਆਈ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਚਿਹਰਾ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਵੀਡੀਓ ਜਾਂ ਆਡੀਓ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਥਾਸ ਜਾਂ ਸਹਿਕਰਮੀ ਵਜੋਂ ਬੋਲ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੰਡ ਟਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਏਆਈ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਡੀਪਫੇਕ ਕਾਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਮਲੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟਾਰਗੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਅ ਇੰਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਫੋਨ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਆਈ

ਹੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਟੈਕਨੀਕਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਏਆਈ ਟੂਲਜ਼ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਹੈਕਰ ਵੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਾਇਰਸ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਲਵੇਅਰ ਪੋਲੀਮੋਰਫਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਇਹ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਨਾ ਸਕੇ। ਏਆਈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਫੁੱਫਟਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲੇ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਏਆਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਆਟੋਨੋਮਸ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਏਆਈ ਨਾਲ ਬੂਟ ਫਰੰਸ ਅਟੈਕ ਵੀ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਟੂਲਜ਼ ਪਾਸਵਰਡਜ਼ ਕ੍ਰੈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਡਾਟਾਬੇਸ ਤੋਂ

ਪੈਟਰਨ ਸਿੱਧ ਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਕੋਡ ਖੋਲ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਆਈ ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਓਪਨ ਸੋਸ਼ਲ

ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਹੈਕਰ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਏਆਈ ਨੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸੇ ਏਆਈ ਨੇ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਵੀ ਜਗਾਈ ਹੈ। ਏਆਈ ਇੱਕ ਢਾਲ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਵਾਇਤੀ

ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਅਤੇ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਸਟਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਗਨੇਚਰ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ

ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਈਮੇਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿੰਕਾਂ ਅਤੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਮੰਨ ਕੇ ਬਲਾਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਂਡਪ੍ਰਾਇਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਏਆਈ ਲੋਪਟਾਪ, ਮੋਬਾਈਲ ਜਾਂ ਸਰਵਰ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਆਈ ਥਰੀਟ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਡਾਰਕ ਵੈੱਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਲੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਏਆਈ ਦੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸਮਰੱਥਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਗਲਾ ਖਤਰਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਏਆਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਸ ਡਿਵਾਈਸ ਨੂੰ ਆਈਜ਼ੋਲੇਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਤਰਨਾਕ ਟਰੈਫਿਕ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਏਆਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਲੜ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਰਣਨੀਤਕ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਏਆਈ ਵਾਲੀਆਂ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਾਈਬਰ ਸਿਕਿਊਰਟੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਈਮੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਜਨਰੇਟਿਵ ਏਆਈ ਟੂਲਜ਼ ਦੀ ਮਦਦ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਪਟ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਏਆਈ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਗਾਹ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ ਏਆਈ ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਡੇਟ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਆਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਉੱਠਦੇ ਹਨ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਏਆਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ ਜੋ ਖਤਰੇ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੈਕਰ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਫੁੱਫਟਯੋਗ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਰੱਖਿਆ ਟੀਮਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਢਾਲ ਵਾਂਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਏਆਈ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੀਏ, ਲਗਾਤਾਰ ਨਵੀਨਤਾ ਲਿਆਈਏ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਸ਼ਤ-ਦੁਸ਼ਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਯੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਏਆਈ

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਹਿੰਦਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਡਿਜੀਟਲ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੋਬਾਇਲ : 70098-07121

20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 'ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸ਼ਤਰੰਜ ਦਿਵਸ' 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੜਬੁੜ ਨਾਲ ਲੜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦਿਮਾਗੀ ਜੰਗ ਹੈ 'ਸ਼ਤਰੰਜ'

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦ

ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ ਡਾ. ਦਰਪਣ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਵਲੋਂ ਹੌਲਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀਜੀਪੀ ਕਮੈਂਡੇਸ਼ਨ ਡਿਸਕ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਖੰਨਾ/ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ
ਖੰਨਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੌਲਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ ਕਮੈਂਡੇਸ਼ਨ ਡਿਸਕ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੰਨਾ ਦੀ ਐਸ.ਐੱਸ.ਪੀ ਡਾ. ਦਰਪਣ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਹੌਲਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੂਨੀਫਾਰਮ 'ਤੇ ਡਿਸਕ ਲਗਾ ਕੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡੀ ਐਸ.ਪੀ ਖੰਨਾ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਸਨਮਾਨ ਸਮਗਮ ਦੌਰਾਨ ਐਸ.ਐੱਸ.ਪੀ ਡਾ.

ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੌਲਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਡੀ ਐਸ.ਪੀ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੀ ਹੌਲਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੌਲਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਲਗਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇਗਾ।

ਆਰ ਐਸ ਮਾਡਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਵੈਦਿਕ ਭਾਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਇੰਦਰਜੀਤ
ਵੇਦ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੰਡਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸ਼ੁਭ ਲਤਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਨਿਰੋਤਮ ਮੋਦਗਿਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਆਰ ਐਸ. ਮਾਡਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਗਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਵੈਦਿਕ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਜੀ.ਜੀ.ਐਨ. ਖਾਲਸਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਘੁਮਾਰ ਮੰਡੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਵਰਧਨ, ਮੰਡਲ ਮੁਖੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ; ਅਜੈ ਬੱਤਰਾ (ਮੈਸਰਜ਼ ਬੱਤਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ), ਡਾ. ਸਰੋਜ ਅਗਰਵਾਲ (ਅਗਰਵਾਲ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ), ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪੁਨਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਨੇ ਦੀਪ

ਜਗਾ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਜੇ.ਸੀ. ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਡਰਾਅ ਕੱਢ ਕੇ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਸ ਦੇ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਆਰੀਆ, ਰਾਜੀਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸਤੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਬੇਬੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਅਰੁਣ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਹੇਤੂ ਵਧਵਾ, ਰਾਜੇਂਦਰ ਬੱਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼ੁਭ ਲਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੇਦ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਮੰਡਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੱਜ ਇੱਕ ਲੋੜ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ 29 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਵੈਦਿਕ ਸ਼ੌਛਆਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸੰਪੂ, ਪ੍ਰ.

ਸਰਜਨੀ ਸੈਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰ. ਅਮਰਜੀਤ ਨੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਵਰਧਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੱਕ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਇੱਕ ਪੁਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।

ਸਾਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੇਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ, ਭਾਵ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼ੁਭ ਲਤਾ, ਡਾ. ਨਿਰੋਤਮ, ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਆਰੀਆ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਆਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰੋਜ ਨੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਹੇ: ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ: ਆਰਾਧਿਆ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ.ਐੱਸ. ਸਕੂਲ) ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ: ਵੇਸ਼ (ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਮੰਦਰ) ਤੀਜਾ ਇਨਾਮ: ਭਾਵਨਾ (ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆ ਮੰਦਰ ਸੀ.ਐੱਸ. ਸਕੂਲ) ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੁਰਸਕਾਰ: ਸਵਾਤੀ (ਹਰਬੰਸ ਵਿਦਿਆ ਮੰਦਰ ਸਕੂਲ) ਅਨੀਸ਼ਾ (ਸ਼ਰਗੋਵਾ ਪਬਲਿਕ ਸੀ.ਐੱਸ. ਸਕੂਲ) ਖੁਸ਼ੀ (ਐਸ.ਵੀ.ਐਨ.ਸੀ. ਸਕੂਲ)।

ਦੇਰਾਹਾ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਲੱਗੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕੈਮੀਕਲਯੁਕਤ ਪਾਣੀ : ਚੇਅਰਮੈਨ ਗਿੱਲ

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਖੰਨਾ/ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ
ਦੇਰਾਹਾ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੈਮੀਕਲਯੁਕਤ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ 'ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ' ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੇਜ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਰਾਹਾ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਲੱਗੀਆਂ ਕੁਝ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ETP ਚਲਾਉਣ ਦੀ

ਬਿਜਨਪੁਰਾ ਆਦਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੰਗ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਲਿਖੀ

ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੇਰਾਹਾ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸੈਂਪਲ ਭਰੇ ਜਾਣ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਨ ਸਰਕਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੋਕਾ ਖ਼ਤਰੇ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਲਾਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਗੌਰਵ
ਜੇਸੀਆਈ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਰਪੀਪੀ ਭਰਤ ਐਨ. ਆਚਾਰਿਆ ਦੇ ਜੇਨ-1 ਦੇਰੇ ਦੌਰਾਨ ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਰਾਸਲ ਕੀਤਾ। 14 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜੇਸੀਆਈ ਸੈਂਟਰਲ ਦੇ 200 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਜੇਸੀਆਈ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਲ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਬਣਨ 'ਤੇ ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਨੂੰ ਗੌਲਡਨ ਕਾਲਰ ਅਤੇ ਜੇਸੀਆਈ ਪਿਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਐਫਐਮ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਿਮਰਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੇਸਥਾ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਮੇਤ ਹਜ਼ਾਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। 15 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਕ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 200 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਪਲਬਧੀ ਦਾ ਕੇਕ ਕੱਟ ਕੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਭਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੱਲੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਲੋਗ੍ਰਾਫਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਮੇਰਾ ਸਸਟੇਨੇਬਲ ਸਿੱਪਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਤਿੱਖੀ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ 500 ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ

ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ-ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜੇਨ ਵੱਲੋਂ ਜੇਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੇਸੀ ਸੇਮਨ ਗੋਇਲ, ਜੇਨ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੇਸੀ ਵਿਭੂ ਅਰੋੜਾ,

ਜੇਨ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੇਸੀ ਪੁਨੀਤ ਚੱਵਾ, ਜੇਨ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੇਸੀ ਵਿਨੋਦ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਜੇਨ ਸਕੱਤਰ ਮਿਤੁਲ ਭਾਂਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ। ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੱਲੋਂ ਜੇਸੀ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀ, ਜੇਸੀ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੇਸੀ ਰਸ਼ਲੀਨ ਕੌਰ, ਜੇਸੀ ਤੇਜਸਵੀ ਧੀਮਾਨ, ਜੇਸੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੇਸੀ ਹਰਿੰਦਰ ਜਿੰਦਲ, ਜੇਸੀ ਰਿਪਨ ਗੋਇਲ, ਜੇਸੀ ਵਿਨਾਇਕ ਕਸ਼ਯਪ, ਜੇਸੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੇਸੀ ਰਾਹੁਲ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਜੇਸੀ ਜਗਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੇਸੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਜੇਸੀ ਕਰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੇਸੀ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੇਸੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਰਪੀਪੀ ਭਰਤ ਐਨ. ਆਚਾਰਿਆ ਨੇ ਜੇਸੀਆਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੈਂਟਰਲ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਮੋਬਰਸ਼ਿਪ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਸਾਰਗ੍ਰਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਆਤੰਕ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਖੰਨਾ/ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ
ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਖੰਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਹਰ ਵਾਰਡਾ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਹਿਰ ਮਚਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਦੋ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਇਹਨਾਂ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੱਟੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਟਿਊਸ਼ਨ ਛੱਡਣ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ। ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਇਨਾ ਜਬਰਦਸਤ ਖੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਇਕ ਦਮ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਭੇ ਤੋਂ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਗਲੀਆਂ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਆਮ ਦੇਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮੱਤ ਦੇ ਘਾਟ ਵੀ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨਾਕਾਮ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਭੂਕ ਨਿਕਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਡਿਯਾਨਕ ਹਾਲਾਤ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਖੇਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਤਿਵਾਣੀ, ਚੌਕ, ਨਵੀਂ ਆਬਾਦੀ, ਮਾਤਾ ਗਾਣੀ ਮਹੱਲਾ, ਸਮਾਧੀ ਰੋਡ ਨਿਊ ਨਰੋਤਮ ਨਗਰ, ਕੋਟ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਅਮਲੋਹ ਰੋਡ,ਗੁਲਮੋਹਰ ਨਗਰ,ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਗਰ, ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਐਵੇਨਿਊ, ਗੁਪਤਾ ਰੋਡ ਖਟੀਕਾ ਮਹੱਲਾ ਉੱਚਾ ਵਿਹੜਾ,ਗਾਣੀ

ਵਾਲਾ ਤਲਾਬ ਪੀਰਖਾਨਾ ਰੋਡ ਬੈਂਕ ਕਲੋਨੀ,ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ ਰੋਡ,ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਗਰ, ਸਮਰਾਲਾ ਰੋਡ,

ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਹਿਰ ਮਚਾਇਆ, ਲੋਕਾਂ ਚ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ

ਅੰਨੀਆ ਵਾਲਾ ਮੁਹੱਲਾ, ਉਤਮ ਨਗਰ, ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਰੋਡ, ਭੱਟੀਆਂ ਵਰਗੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਝੁੰਡ ਦੇ ਝੁੰਡ ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਲੰਘਣਾ ਹੁਣ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਨਸਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਬੰਧੀ ' ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ' ਸਨਕ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਡਫ਼ਲਰੇਟਰੀ ਪਾ ਕੇ ਨਕਲੀ ਪੁੰਨ ਤਾਂ ਕਮਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਭੁੱਖਾ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਚਿਰਾਗ਼ ਬੁਝਾ

ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਾਲੀ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕੋ, ਹੁਣ ਗੂੰਗੇ-ਬੋਲੇ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਰੁਪਈਆਂ ਦਾ ਰੇਲਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤਾ ਪ੍ਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਾਂਗੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਇਵੇਂ ਹੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਭੁਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਨੌਸ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਅਣਹੋਂਦੀ ਦੇ ਵਾਹੜਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਾ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਬੰਧੀ ' ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ' ਸਨਕ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਡਫ਼ਲਰੇਟਰੀ ਪਾ ਕੇ ਨਕਲੀ ਪੁੰਨ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣੀ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਇੰਦਰਜੀਤ
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਨਿਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੱਲ ਲਈ 22 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਸੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਹਵਾ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭਵਨ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਿਲਣੀ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੰਗਰੂਰ,

ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ, ਜੋ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਆਗਾਮੀ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ

ਗੈਰ-ਨਿਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਪਸ਼ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲੀਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਲਿਆਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਚਾਰੂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਗਾਊਂ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਿੰਕ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ, ਪਤਾ, ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ, ਈ-ਮੇਲ ਆਦਿ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ।

ਗਲਾਡਾ ਨੇ 6 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸੀਲ ਤੇ ਢਾਹੀਆਂ

ਜ਼ਿਕਰਪੰਜਾਬ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਗੀਤਾ ਸਕਸੈਨਾ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲਾਡਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਗੀਰਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਾਡਾ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੀਰੋ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਸਤੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗਲਾਡਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵੱਲੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਸੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ 16 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਗਲਾਡਾ ਰੈਗੁਲੇਟਰੀ ਵਿੰਗ ਦੀ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿੰਡ ਬਰੀਕੇ ਅਤੇ ਦਾਦ ਵਿਖੇ ਛੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦੋਂ ਸਬੰਧਤ ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਗਲਾਡਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ ਹੋਈ। ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਸੀਵੇਜ, ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਲਾਡਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ

ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆ...

ਹੱਕ ਸੱਚ ਦਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਸੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ

ਜ਼ਿਕਰ

ਅਸਲ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕੀ ਹੈ? ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ? ਸਿਸਟਮ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤੋਪਾਂ, ਭਾਵ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਪਕ ਸਰੋਤਾਂ ਸਾਧਨਾਂ, ਰਾਹੀਂ ਜਦੋਂ ਲਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸਾਧਨਹੀਨ ਖ਼ਲਕਤ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਪਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਖਾਨ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ ‘ਨਾ ਤੀਰ ਨਿਕਾਲੇ ਨਾ ਤਲਵਾਰ ਨਿਕਾਲੇ , ਜਬ ਤੋਪ ਮੁਕਾਬਿਲ ਹੋ ਤੋ ਅਖਬਾਰ ਨਿਕਾਲੇ’

ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਪਹਿਰੇਦਾਰ’ ਰੱਖਿਆ।

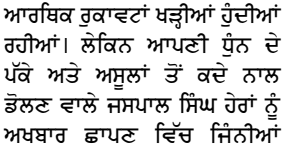
ਹੋਰਾਂ ਸਾਬੂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੱਚਾ ਕਸਬ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਸੱਚੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਡਰਤਾ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਵਾਦਿਤਾ ਤੋਂ ਕਦੇ ਇੱਕ ਇੰਚ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਜਿਸ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਸਾਬੂਰ ਦੀ ਸੋਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਕਦੇ ਬਣੀ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਸਾਬੂਰ ਦੀ ਵੀ ਉਸ ਮਾਨਵ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਕਦੇ ਬਣ ਨਾ ਪਾਈ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਸਾਬੂਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੜਕਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ‘ਪਹਿਰੇਦਾਰ’ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ

ਐਨਆਈਟੀਟੀਆਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਐਨਆਈਟੀ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਜ਼ਿਕਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਪੱਤਰ ਸੂਚਨਾ ਬਿਊਰੋ
ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨੀਕਲ ਟੀਚਰਜ਼ ਟਰੇਨਿੰਗ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ 15 ਤੋਂ 19 ਜੁਲਾਈ, 2026 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਵਿਖੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਫੈਕਲਟੀ ਐਕਸੀਲੈਂਸ, ਕੁਆਲਿਟੀ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ, ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਇਨ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੱਕ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਹਿਯੋਗ, ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ, ਸੰਪੂਰਕ ਖੋਜ, ਸਮਰੱਥਾ ਨਵੀਨਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਹੁਲਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਬੀ.ਆਰ. ਗੁਰਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੈਕਲਟੀ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡੀ.ਪੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਸਾਬਕਾ

ਆਰਥਿਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਲੇਕਿਨ ਆਪਣੀ ਧੁੰਨ ਦੇ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਾਲ ਡੋਲਣ ਵਾਲੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਛਾਪਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਨੀਆਂ

ਦਿੱਕਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਈਆਂ ਓਨੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਆਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾ ਕਿ ਹੌਸਲੇ ਅਤੇ ਸੱਥਾਈ ਦਾ ਦਾਮਨ ਫੜੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਹਰ ਬਿਖੜਾ ਰਾਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਬਿਖੜਾ ਰਾਹ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਤਜਰਬਾ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਲੱਖਣੀ ਦਾ ਅਟੱਟ ਅੰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਿਜਤਾ, ਨਿਡਰਤਾ, ਨਿਰਪਖਤਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਵਾਦਿਤਾ ਤੋਂ ਸੁਤਾਸਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਅਨੁਯਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਗ

ਸੰਗ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰਫ ਤੋਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ, ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਗੱਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਹੋਰਾਂ ਸਾਬੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਜੇ ਸਿਰਫ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਹੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੱਚੀ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਫਰੰਟ 'ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਡੋਲਣ ਵਾਲੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰੀ ਬੇਨੇ ਸਨ, ਸ: ਹੋਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਜਿਹੇ ਉਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣਨਯੋਗ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲੇਖਣੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਮਸਤਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਛਾਪ ਛੱਡਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਵ: ਸਰਦਾਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਮਸਤਕ ਉਪਰ ਜੋ ਡੂੰਘੀ ਛਾਪ ਆਪਣੀ ਬੇਬਾਕ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਛੱਡੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਸਦਕਾ ਸ: ਹੋਰਾਂ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ' ਬਣੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਆਪਣੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਸੂਲਾਂ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਉਪਰ ਪਰਿਹਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ, ਨਿਪੜਕ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਨਜੀਤ ਰੁਚੀ ਬਾਵਾ ਨੇ ‘ਨੰਨ੍ਹੇ ਕਦਮ’ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ ਗਿਆਸਪੁਰਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 491 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ

ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕ: ਗੁਨਜੀਤ ਰੁਚੀ ਬਾਵਾ

ਜ਼ਿਕਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਤਮਨਾ ਬੇਦੀ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ‘ਨੰਨ੍ਹੇ ਕਦਮ’ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਗਿਆਸਪੁਰਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੰਜਾਬ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਗੁਨਜੀਤ ਰੁਚੀ ਬਾਵਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਸੈਸ਼ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਸਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 491 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਕ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਨਜੀਤ ਰੁਚੀ ਬਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ

ਭੇਦਭਾਵ-ਰਹਿਤ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਰੱਖਣ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਵਿਤਕਰੇ, ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ

ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਚਾਈਲਡ ਰੈਲਪਲਾਈਨ 1098 ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣਾ ਰਿਹਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਮੁਸ਼ਕਲ, ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ

ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ 1098 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਛਾਣਨ ਅਤੇ ਲੱਝ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਕਰਨ ਸੋਜੀਆ,

ਸਮੂਹ ਅਧਿਆਪਕ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਨੰਨ੍ਹੇ ਕਦਮ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾ ਆਸ ਅਹਿਸਾਸ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਕਿੱਟਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰ ਬੱਚੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਕੇ ਮਾਣ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਕੇ, ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਸਕੇ।

ਸਾਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਾਖਾ ਨੇ ਮੁਫਤ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਜ਼ਿਕਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਰਵੀ ਭਾਟੀਆ
ਐਸਪੀਐਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ, ਸਾਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਾਖਾ, ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਖੇ 64-ਰਾਖ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਮੁਫ਼ਤ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਜਨਰਲ ਦਵਾਈ, ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ, ਆਰਥੋਪੈਡਿਕਸ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਚੇਤਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਫ਼ਤ ਬਲੱਡ

ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ, ਈਸੀਜੀ ਅਤੇ ਬੀਐਮਡੀ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਡਾ. ਦੀਪਿਕਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਰੱਤੀਆਂ, ਜੋੜਾਂ, ਗਰਦਨ, ਪਿੱਠ, ਚੜ੍ਹਦ, ਨਿਊਰੋਲੋਜੀਕਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਸਰਤ, ਸਹੀ ਆਸਣ

ਅਤੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੁਰਾਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਸੰਬੰਧੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ-

ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਅਤੇ ਜੰਕ ਫੂਡ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਭੋਜਨ ਹੀ ਖਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ

ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਸਵੇਰ ਕਸਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਵਿਅਸਤ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਓ; ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੈਂਪ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਆਸ਼ਰਮ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਵਣ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ, 64-ਰਾਖ ਬਾਗ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਕੌਰਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੇਲਰਿੰਗ ਅਤੇ ਕਚਾਈ ਕੌਰਸ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੌਰਸ, ਬਿਊਟੀਸ਼ੀਅਨ ਕੌਰਸ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸੀ.ਈ.ਓ. ਨੇ ਐਸ.ਬੀ.ਐਸ. ਨਗਰ ਦੇ ਚੋਣ ਅਮਲੇ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ਲਾਘਾ

ਜ਼ਿਕਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫ਼ਸਰ, ਪੰਜਾਬ ਸੀਮੀਤੀ ਅਨਿੰਦਤਾ ਮਿਤਰਾ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਬਲਾਚੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਚੋਣ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਟੇਂਸਿਵ ਰਿਵੀਜ਼ਨ-2026 ਦੌਰਾਨ ਘਰੋਂ-ਘਰੀ ਗਣਨਾ ਪੜਾਅ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਣਨਾ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ 100 ਫ਼ੀਸਦੀ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਈਆਰਓ, ਏਈਆਰਓਜ਼ ਅਤੇ ਬੀਐਲਓਜ਼ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਿਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ

ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਪੂਰੇ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ-ਮੰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਾਚੋਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੋਰ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਬੀਐਲਓ ਕੋਲ ਗਣਨਾ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ, ਉਹ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਗਣਨਾ ਫਾਰਮ ਬੀਐਲਓ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ।

ਜ਼ਿਕਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਰਵੀ ਭਾਟੀਆ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫ਼ਸਰ-ਕਮ-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਟੇਂਸਿਵ ਰਿਵੀਜ਼ਨ (ਐੱਸ. ਆਈ. ਆਰ.)-2026 ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਕੈਂਪਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬੁਥ ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਬੀਐਲਓ.) ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ

ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੰਗਾ ਗੂੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ

ਆਪਣੇ ਗਣਨਾ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੁਥਾਂ ਤੇ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਬਾਕੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਬੁਥਾਂ ਤੇ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਰ੍ਰੱਟੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਸ.ਆਈ.ਆਰ. ਤਹਿਤ ਘਰ-ਘਰ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਫਾਰਮ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ 3 ਅਗਸਤ 2026 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਯੋਗ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਾਲੇ ਦਸ ਅਪਣਾ ਗਣਨਾ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੀ.ਐਲ.ਓ. ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਰਾਹੀਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਮੇਤ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਜਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਹਿਰੀ ਸੁਧਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਹਥਿਆਰ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਂਗ ਦਾ ਕੀਤਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼; ਨਾਬਾਲਗ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਜ਼ਿਕਰ

ਫਾਇਜ਼ਲਕਾ : 2 ਕਿੱਲੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਕਬਿਤ ਹਥਿਆਰ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਂਗ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਿਸਤੌਲ, ਛੇ ਮੋਗਜ਼ੀਨ, ਚਾਰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ, ਦੋ ਤੰਜ਼ਾਧਾਰ ਹਥਿਆਰ, 760 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਗਗਨ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਟੀਮ ਨੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਟਿਵਾਣਾ ਕਲਾਂ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਸੁੰਨਸਾਨ ਪਈ ਹਾਈਸ ਮਿੱਲ (ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ੈਲਰ) ਵਿੱਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝਪਟਮਾਰੀ

(ਸਨੋਚਿੰਗ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਮਨ ਕੁਮਾਰ, ਬੂੜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਤਿੰਨੋਂ ਪਿੰਡ ਟਿਵਾਣਾ ਕਲਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ) ਅਤੇ ਕਰਨ (ਵਾਸੀ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨ ਕੁਮਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਕਬਿਤ ਸਪਲਾਇਰਾਂ, ਪਿੰਡ ਮੁਹੰਮਦਵਾਲਾ ਦੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਐੱਫ ਆਈ ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਦਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਗਜ਼ਲ

ਤੇਰਾ ਇਨਕਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਇਸਹਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।
ਕਿ ਦੇ ਮੁਖਤਲਿਫ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਕਰਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦ ਵਾਂਗ, ਮੇਰੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਆਏ ਨੇ,
ਮੈਂ ਝੱਲ ਜਾਵਾਂਗਾ ਇਸਨੂੰ ਵੀ, ਵਕਤ ਦੀ ਮਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਐ ਕਾਸ਼! ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜਗਣ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੇ ਜੁਗਨੂੰ,
ਉਹੀ ਦੱਸਣਗੇ ਫਿਰ ਤੇਨੂੰ, ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਰੰਜ ਦਿਲ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਜਾਹਿਰ ਕਰਾਂ, ਅਲਫਾਜ਼ ਨਾ ਲੱਭਣਾ,
ਤੇ ਤੇਰਾ ਹੁਨਰ ਉਮਦਾ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਗਮਾਂ ਦੇ ਜਲਜਲੇ ਆਏ ਨੇ ਜਿਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾ' ਯਾਰੋ,
ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਾਪਦੇ ਜੀਕਣ ਕਿ ਹਰ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਮਹਿਕ ਵੰਡੇ ਜੋ, ਉਹ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।
ਤੇ ਜੋ ਰੂਹ ਨੂੰ ਜੋ ਕਰੇ ਸਰਬਾਰ, ਉਹ ਦੀਦਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਜੇ ਛੁਪਿਆ ਹੈ ਤੇਰੀ ਹੀ ਆਸਤੀਨ ਅੰਦਰ ਸਪੱਲਾ, ਤਾਂ
ਫੇਹ ਦੇਣਾ ਸਿਰੀ ਉਸਦੀ, ਮੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਓਧਰ ਵੀ ਇਹੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਤੇ ਏਧਰ ਵੀ ਉਹੀ ਬੋਲੀ,
ਦਿਲ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨੇ, ਫੇਰ, ਕੀ ਦੀਵਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ?

ਨਹੀਂ ਵਾਜਿਬ ਕੋਈ ਵੀ ਵਣਜ ਏਥੇ ‘ਪ੍ਰੇਮ’ ਤੋਂ ਬਿਨਾ,
ਕਿ ਇਸ ਜੰਗ 'ਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

-ਅਸ਼ਵਨੀ ਜੋਤਲੀ ਪ੍ਰੇਮ

ਅਸ਼ਵਨੀ ਜੋਤਲੀ ਮਾਲਕ, ਐਡੀਟਰ/ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਰੋਟਰੀ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਾਬ (ਸਪਤਾਹਿਕ) 7, ਮਾਣਕ ਇਨਕਲੇਵ, ਧਾਂਦਰਾ ਰੋਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।

Published, Printed & Owned by Ashwani Jaitly Published at 7, Manak Enclave, Dhandra Road, Ludhiana, Punjab State Printed at Rotary Printers, Kot Almgir, Ludhiana, Punjab State Editor- Ashwani Jaitly